

عنوان مقاله:

مردم نگاری گردشگری: واکاوی گردشگری قومی در ترکمن صحرا

محل انتشار:

مجله پژوهش های انسان شناسی ایران، دوره 13، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محمدرضا جلیوند - دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

هانیه گل صباغ - دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

هدف- گردشگری قومی نقشی مهم در توسعه گردشگری اجتماع محور ایفا می‌کند. به دلیل تنوع اقوام مختلف در ایران اسلامی، تقویت گردشگری قومی می‌تواند به توسعه همه جانبه این مناطق از مناظر اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی منجر گردد. ترکیب نژاد و اقوام در ایران یکپارچه نیست و تنوع جمعیتی که قرن‌ها در اثر اختلاط نژادها و مهاجرتها به وجود آمده است موجب پیدایش اقوام فارس، آذری، کرد، لر، بلوچ، بختیاری، تالشی، ترکمن، قشقایی، شاهسون و عرب شده است که هر یک دارای آیین و رسوم مختلفی در زمینه هایی چون موسیقی، جشن (تولد، ختنه سوران، جشن تکلیف و ...) مراسم عروسی یا عزا و ماتم، نیایش، مهمانداری و مهمانپذیری، صنایع دستی، غذا و خوراکی، برپایی خیمه، شکار و غیره هستند که قابلیت های زیادی برای جذب گردشگر دارند. ترکمن صحرا یکی از مناطق بکر و کم نظیر در شمال شرقی کشور است که با جاذبه های گردشگری بی نظیرش هر ساله هزاران مسافر را به سمت خود جذب و پذیرای آن ها است. علت محبوبیت این منطقه، موقعیت جغرافیایی جذاب و باب طبع گردشگران می باشد. در این پژوهش تلاش می‌شود با نگاهی مردم نگارانه به پدیده گردشگری قومی و با تمرکز بر منطقه ترکمن صحرا پرداخته شود. روش شناسی- این پژوهش از منظر فلسفه، از نوع تفسیرگر، از منظر رویکرد از نوع استقرایی، از منظر استراتژی از نوع قوم نگاری، از منظر گزینش روش از نوع کیفی تک‌روشی و از منظر افق زمانی از نوع تک مقطعی است. در تحقیق قوم نگاری پژوهشگر به توصیف علمی گردشگری قومی در منطقه ترکمن صحرا خواهد پرداخت تا مولفه ها و ویژگی های فرهنگی جذاب این منطقه برای جذب گردشگران قومی مشخص گردد. ابزار مورد استفاده، مصاحبه‌های بدون- ساختار با ۳۸ نفر از مردم بومی و بومگردی‌های منطقه ترکمن صحرا بود. شیوه نمونه‌گیری به صورت ترکیبی از در دسترس و گلوله برفی می‌باشد و تا حد اشباع نظری اجرا شد. یافته‌های پژوهش- ۴۱۲ گزاره کلامی معنادار حاصل از مصاحبه‌ها، ۳۱۲ کد استخراج شد که پس از کنارگذاشتن کدهای تکراری ۲۴۶ مفهوم و هشت مضمون سازمان دهنده استخراج شد. مضامین شناسایی شده شامل هشت مولفه گردشگری قومی در منطقه ترکمن صحرا از جمله اکوتوریسم به واسطه وجود جاذبه های طبیعی متعدد و منحصر به فرد در منطقه، گردشگری غذا به دلیل تنوع غذاهای محلی، گردشگری هنری به دلیل آثار و صنایع خلاق منطقه، گردشگری میراث به دلیل وجود آثار تاریخی متعدد، گردشگری ورزشی به دلیل وجود بازی ها و ورزش های سنتی منطقه، و گردشگری فرهنگی به دلیل وجود مولفه های فرهنگی و آداب و رسوم خاص و منحصر به فرد منطقه ترکمن صحرا بود. علیرغم وجود مولفه ها و ویژگی های خاص در منطقه ترکمن صحرا که می‌تواند منجر به جذب تعداد هر چه بیشتری از گردشگران می‌گردد، به دلایل مختلفی همچون عدم توجه ویژه دولت به بخش گردشگری قومی، نبود زیر ساخت های اقتصادی، عدم تبلیغات مناسب از فرهنگ قوم ترکمن، و ... به خوبی نتوانسته است از این مولفه ها در راستای توسعه اقتصادی استان گلستان بهره گرفته شود

کلمات کلیدی:

گردشگری قومی، توسعه گردشگری، مردم نگاری، ترکمن صحرا، قوم ترکمن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1919207>

